

fejlődésnek is indult. Ugy kezdte a dolgot, hogy Debrecen városától tizenöt hold földet bérelt és azt százötven parcellára osztotta be. A legkisebb parcella háromszáz négyszög-méter volt, a legnagyobb hétszáz négyszög-méter. Nem szólaltatott meg semmi harangot. Előbb legyökerezett az első munkástelepen a fákat, cserjéket és mikor a dalosmadár rakott fészket az elővárársolt szép kerttelepen, — akkor szólította fel a debreceni munkás-ságot, hogy alakítsák meg városunkban a „Közhaszn. Munkáskertek Egyesület“-ét és foglaljanak el mindjárt a magukénak egy elkerített kert. Jelentkezett is a sok-sok munkásember, akiknek legboldogabb álma egyszerre megvalósulni ígérkezett. Mindjárt kétszáznegyven kis kertjén szeretettel csüggő családos ember lépett be ebbe az egyesületbe.

Azokért a munkáskertekért, amik a városhoz közel vannak, négyszögméterenként két fillért, amelyek messze vannak, azokért a bérlők egy fillért fizetnek. Mivel a legnagyobb telep hétszáz négyszög méter nagy, nem valami nehéz mesterség kiszámítani, hogy ezekért a bérlők tizennégy koronát fizetnek. És mit természetnek rajta? Azt, ami a debreceni piacon kedves csemege, kelendő portéka.

S így, ha — ami remélhető és kívánatos — sikerülni fog a Kassai Munkástelep létesítése, megvalósíthatnók a debreceni tervet is, mely nemcsak gyönyörködtető és egészséges lenne, hanem a maga gyümölcs-termésével hasznat is hajtana a munkástelep kerttulajdonos lakóinak.

Kassa, február 15.

— **Az új párt alakulása.** Mint értesülünk az új párt szombaton tartja Budapesten a Vigadóban alakuló gyűlését, amelyen számosan Kassáról is résztvesznek. A jövő hét folyamán Kassán is kezdetét veszi az új pártalakulás.

megnyomja a gyomrát. Hisz ez nem embernek, hanem mammutnak való porció!

A pék ijedten tekint az illetőre. Lehetséges volna, hogy véletlenül a pogácsánál nagyobb lett legyen a zsemlye? De csakhamar észre veszi a tréfát és a drága liszttel védekeznek.

— En — mondja egy másik ur, — nem is bánom, hogy ilyen apró a zsemlye. Ha le talál szakadni a kabátom gombja, zsemlyét varratok helyébe.

— En sem gondolok vele, — mondám én, — ha a kifli cérna vastagságu lesz. Legalább nem kell ajtót nyitnom, ha reggel elhozza az inas. Egyszerűen bedugja a kulcslyukon.

És mi lett a dolog vége? Az, hogy a következő napon még jóval kisebb volt a sütemény!

A postaközlekedés Ránk és Kassa közt a neveltségig primitív. A mely levél például ma, esti hat óráig, hivatal zárásig föladatik, az csak a következő napon, hajnalban indul utnak. Megyen egészen Bódig. Ott bevárja a zempléni postát; az azután magával viszi Kassára, a hol déltájt megérkezik és a legjobb esetben, délután három óra körül kézbesítetik.

Ránkról tehát Kassáig 21 órát megy a levél.* Automobilon ezt az utat 22 perc alatt lehet megtenni!

Ez a csigaposta talán nem kómikum?

H. I.

* Ezen a bajon legközelebb segítve lesz, mert a kereskedelmi minisztérium Kassa és Ránkfűred között rendes automobil postajáratokat fog berendezni.

A szerk.

Ásatások az aggteleki barlangban.

Barlangkutató bizottság.

Kassa, február 15.

A magyar honi földtani társulat kebelében egy új bizottság alakult, a melynek feladatát a magyar barlangok tudományos kutatása képezi.

A barlangok bányamérnöki felmérésén kívül, a bizottság működéseok főcélja ásatások által az egyes barlangok palaeontologiai, antropologiai és archeologiai viszonyainak felderítése.

A folyó évre programmba vétetett egyik a budai hegységben lévő barlangnak a felmérése és az *aggteleki* barlangban ásatások eszközlése.

A bizottság elnöke *Siegmeth* Károly, alelnökké dr. *Jordán* Károly, előadóvá dr. *Kádics* Ottokár választott.

Készséggel regisztráljuk ezt a hozzánk érkezett hiradást, nem azonban ama sajnálatos tény konstatálása nélkül, hogy dacára a látszólagos ambiciózus törekvéseknek, turisztikánk még nem fejlődött annyira, hogy természeti kincseink iránt a nagyközönség méltó érdeklődését fel tudná kelteni és ébrentartani.

Vesszük a legközelebb fekvő példát: az aggteleki barlang, amelyben most kutatásokat és ásatásokat fognak végezni, ami tagadhatlanul haszonnal jár a tudományra, testes könyvek megírására vezet, de az aggteleki barlang természeti szépségeit sem hozzáférhetőbbé nem teszi a közönség részére sem a vágyat nem növeli, e szépségek élvezete iránt.

E hibás rendszer követése okozza, hogy a külföld jóval jelentéktelenebb, kevésbé szép természeti objektumai jóval hiresebbek, mint akár az aggteleki barlang, amelyről merjük állítani, hogy tán még Kassa város közönségének öt százaléka sem tekintette meg.

Oka ennek az is, hogy az aggteleki barlang a közlekedés szempontjából csak nehezen hozzáférhető, a barlang környékén nincs hely, mely hosszabb tartózkodásra alkalmas legyen s így a legszenvedélyesebb, természetimádó is bizony meggondolja a kellemetlenségekkel járó kirándulást. Éppen azért, a tudományos érték ápolása mellett is, törekedni kellene az illetékes turisztikai faktoroknak arra, hogy az oly helyeket, mint az aggteleki barlang, hiresebbé, a közönség számára könnyebben hozzáférhetővé, az ott való tartózkodást pedig kényelmesebbé tegyék.

Magyarország gyáripára.

A munka s a munkások statisztikája.

A kereskedelmi minisztérium most adta ki a magyar szent korona országai gyáripárának üzeméről és munkásviszonyairól készített kimutatását. A terjedelmes könyv az 1906-ik évben készített fölvételeket dolgozza föl s az 1901-ben készült fölvételek folytatása, tehát azt a kort öleli föl, amelyben a kormány iparfejlesztő akciója a legélénkebb és a legeredményesebb is volt. Adatai gyári vállalatok állapotáról és a munkások szociális helyzetéről minden jellemző momentumot elárulnak, ezért igen érdekesek és megismeréstük sok haszonnal jár.

Megtudjuk a könyvből, hogy a magyar birodalomban levő gyári jellegű ipari üzemek száma az 1906. év végén 4533 volt, amiből Horvát- és Szlavonországra 539 jut, ami az 1901-ik évi állapottal szemben roppant nagy haladás, mert azóta 1417 új ipartelep keletkezett. A gyárak között az élelmezési és élvezeti cikkek készítésével foglalkozó telepek vannak legnagyobb arányban, utánuk következik a kő-, föld-, agyag- és üvegyipar s a faipar. Nagyobb számmal van képviselve a gépgyártás is, amely azzal is kiemelkedik a többi iparág közül, hogy aránylag a legnagyobb számú munkást foglalkoztatja.

Az ipartelepek tulajdonosairól, igazgatóiról és bérlőiről szóló kimutatásból megtudjuk, hogy csupán néhány százalékuk idegen s még meghonosodott külföldi is alig van köztük, mert kilencvenkét és fél százalékuk magyar. Pedig az ipari részvénytársaságok tőkéjéből százhárom millió korona külföldi pénz, magyar pénz 574,518.000 korona; a magyar pénzü ipari részvénytársaságok száma negy-százhetven, a külföldieké harmincnyolc. A legtöbb tőkével gépgyártással és közlekedési eszközök gyártásával foglalkozó vállalatok dolgoznak, amelynek tőkéje 184,743.504 korona, azután az élelmezési és élvezeti cikkek csoportja következik 136,160.852 korona, a vegyészeti iparé 82,827.734 korona, a legkevesebb a bőr-, viaszvász, kaucsuk stb. iparcsoport tőkéje: 5,821.160 korona. A tőke emelkedése 1901 óta csaknem kétszázmillió korona.

A gyári ipar minden rendű és rangú alkalmazottainak száma az 1906-ik évben 335.839 volt, a mi az 1901-ik évi helyzettel szemben 76.375 főnyi gyarapodást jelent, ami mindenesetre igen öröndetes jelenség.

POLITIKA.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Az alkotmánypárt ülése.

Budapest, febr. 15. Az alkotmánypárt ma délelőtt *Návay* Lajos elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a párt belép az új pártba s erről levélben fogják értesíteni a pártvezetőséget.

Az új párt alakulása ügyében csütörtökön délelőtt tanácskozás lesz, amelyen a pártvezetőség és a kormány összes tagjai vesznek részt.

A szerb konzul a miniszterelnöknél.

Budapest, febr. 15. *Khuen-Hédervay* Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt a miniszterelnöki palotában a főispánok folytatólagos kinevezésével foglalkozott, később pedig fogadta *Krisztics* szerb főkonzul látogatását.

Bécsi vélemények a magyar politikáról.

Bécs, febr. 15. A bécsi „Zeit“ mai száma foglalkozik az új párt alakulásával kapcsolatban a manifesztummal, melyről azt mondja, hogy az *Tisza* István gróf munkája.

Megjövendöli a „Zeit“, hogy a manifesztum a külföldön általános rokonszenvre és visszhangra fog találni, azonban, hogy Magyarországon hogy